

Clara, »Frihed er den eneste Lykke jeg tragter efter! For den nærværende Virkelighed opgiver jeg ikke det Ideal, der vinker mig til sig ovenfra. Kan du forstaa, hvad jeg mener?« — »Jo vist — jeg forstaa jo nok, hvad din Mening er, men den er ikke min, og passer mig ligesaa lidt, som jeg kan passe en af dine Kjoler.« — »Der har vi det,« udraaber Clara, »Verden syer en Kjole, som vi skal i Allesammen. Det er den fine Dannelses, den kvindelige Værdigheds Kjole, eller hvad Navn man vel ellers giver den. Men mig skal man aldrig faa puttet i det Futteral!«

Ligeoverfor den ansete Pastor Star skjulte Clara ikke i mindste Maade sine emanciperede Anskuelse: »Jeg troer paa Gud og elsker ham over alt i Verden,« siger hun til ham; »men jeg forstaa ikke al den Tale om Guds Vrede, Arvesyndens Forbandelse m. m. Angeren, Frygten og Omvendelsen, som der tales om fra Prædikestolen, kender jeg slet intet til! Jeg gaar med frejdigt Mod den Vej, som jeg erkender for den rette og at vende om vilde just være Syndefald for mig.«

»De kender ikke til Anger og Frygt!« udraaber Præsten heftigt. »De mener ikke at have Omvendelse behov? — Det er en Hovmod, som kun har sin Lige i den Ledsindighed, hvormed De taler om de helligste Ting!« En længere Ordveksling endte med en satirisk Kompliment fra Præstens Side ledsaget af Ønsket om, at hun maatte vide at benytte sin vidunderlige Almagt vel, hvorpaa Clara med dyb Nejen tog Afsked og gik ud til den ventende Vogn, der førte hende hjem.

Men næste Søndag søgte Præsten at tilføje hende et Nederlag i selve Kirken. Han havde skrevet sin Prædiken over Ordene: »Det er vel umuligt, at Forargelsen ej skal komme, men Ve den, fra hvem den kommer!« Han angreb Tidens nye Interesser, som han kaldte Vantro og Gudsbespottelse: »Den farlige Veltalenhed, hvormed disse Vantroens Helte er begavede, anvender de til at rokke svage Menneskers Tro.«

Men Clara giver ikke tabt. Da hun med Forpagterfamilien bagefter kommer ind i Præstegaarden, haaber Præsten, at hans fyndige Tale har knækket hendes Mod; dette er saa langt fra Tilfældet, at Clara tværtimod atter øser af sin Veltalenheds Fond til Forsvar for sine frisindede Anskuelse. Hun viser, at det er Fordommene, der skal rokkes. De Oplystes Veltalenhed er kun farlig for *Lognen*, og det er en Velgering at vække Menneskene op af deres dødsige Søvn. »Og hvor skøn er ikke den Bevidsthed,« tilføjer hun, »at man ikke alene selv gaar fremad men ogsaa drager andre med og saa-

ledes bidrager til Menneskeslægtens Udvikling!«

Clara har sine Nedtryktheds Perioder. Men naar hun saaledes føler Ensomheden at overvælde sig, skammer hun sig selv ud: »Er jeg forladt, jeg, som elskes af Gud og elsker Gud? — Staa jeg alene? — Kun den, som ikke elsker andet end sit eget lille Jeg, er alene. Men naar jeg i Sommer i Herteangst gik og ventede paa Efterretninger fra Krigen, og naar de var gode med inderlig Taknemmelighed jubede: »Gud være lovet! vi har sejret!« da følte jeg, at jeg ikke tilhørte mig selv alene men min Nation, og at jeg ved min Kærlighed til den virkelig fik Del i alle dens Bedrifter. Det Slag, Arméen vandt, havde jeg vundet; det, den tabte, havde jeg tabt. Nej, jeg er ikke alene! Gud er min Fader, Danmark min Moder og alle Mennesker mine Sødskende!«

Den gamle Baron dør. Arvtageren til Godset, hans Søn, Baron Axel, vender hjem fra Udlandet for at overtage det. Søsteren Anna bliver Claras Veninde saavel som Tanten, Grevinde B. Clara er nu sammen med fine, dannede Mennesker, der forstaa hende. Hun skriver om Anna: »Hun ligner sin Broder, men han er ægte Mand ligesom hun er ægte Kvinde. Han ligner Sandheden — Solen! Inden jeg lærte ham at kende, kendte jeg ikke Livet. — Jeg kender slet ikke den forrige Clara igen!« udbryster hun i sin Henrykkelse. »Jeg har glemt hende for den nye, som er en Gave af Himmelen!«

Han har skrevet til hende om det hun anede — om sin Kærlighed til hende. Jublende lyksalig tager hun den Bog han sendte hende, mellem hvis Blade Brevet laa. Det er »Jomfruen af Orleans!« Netop af disse Blade vil hun profetere sin Skæbne. Himmel, hvad finder hun! Just de Ord, der altid var den æggende Magt for hende, der drev hende fremad: »*Eine reine Jungfrau vermag jedwedes Herrliche auf Erden, wenn sie der irdischen Liebe widersteht!*« Hun forfærdes. Sender Gud hende nu denne Maning for at erindre hende om hendes Løfter til ham? Enhver salig og begejstret Ideé fra før hævede nu sin Stemme og raabte: »Du tilhører os! Du har svoret at ofre Smaat for Stort, Livet for Evigheden, Mennesket for Gud! Du har knælet for Alteret og aflagt det Løfte, som viiede dig til Evigheden, som forbandt dig til at ofre din timelige Lykke!«

Mod disse Stemmer har Clara intet at stille op. Hun skriver til Axel: »at et tidligere Løfte bandt hende.« Baronesse Anna lytter i Skræk ved Broderens laasede Dør, udenfor hvilken hans Skridt lyder Time efter Time, Dag og Nat. Hun bønfalder ham om at aabne Døren. Hun læser Claras Brev: »Det

er umuligt! umuligt!« udraaber hun. Clara opsøges og findes syg efter to vaagne Nætters Sjælelidelse. Anna afvrister hende en Tilstaaelse om det Løstes Natur, hun har givet. Baronessen iler til sin Broder og meddeler ham alt. Han forvandles: »Gud være lovet, hun er en Engel!« udbryster han lidenskabeligt. De mødes. Derefter gaar han som Frivillig i Krigen. Han efterlader et Brev til Clara. Han har besluttet, at hun skal blive hans Hustru for Verden, men at de skal leve sammen som kærlige Sødskende. Som hans Forlovede skal hun bo hos hans Søster og Tante under hans Fraværelse. »Ingen Lidenskab skal fra min Side forstyrre Deres Fred, thi De skal ikke se mig igen, før mine Følelser for Dem er blevne til en Broders, kun stærkere, kun uegennyttigere.«

Clara skriver i Juli 1849: »*Vi har sejret og han lever, som jeg elsker.*« Ja, jeg elsker ham ligesaa højt men paa en bedre Maade end før. Jeg tør lade Gud se mine Følelser. Det var ikke alene Kvindens Tak til Forsynet for hendes Elskedes Frelse, men det var ogsaa den danske Piges Tak for Fædrelandets Sejr, der fyldte min Sjæl. Danmark var min første Tanke, Axel min anden! derpaa kender jeg mig selv igen. Jeg føler mig selv i hvert Aandedrag og Gud i mig. Den jordiske Lykke, som jeg forskød, da Fristeren vilde købe min evige Sjæl derfor, den tør jeg nu modtage som en Gave af Guds Haand!«

Saaledes er den Bog i sit Grundsyn, som blev til under vor treaars Krigs Begejstring. Den unge Pige, som begyndte Bogen 18 Aar gammel og udgav den i sit tyvende Aar, hed Mathilde Fibiger og var født i 1830. 1844 døde hendes Moder, og Faderen giftede sig igen. Mathilde tog ud paa Landet som Lærerinde.

Hun henvendte sig til J. L. Heiberg med sin Bog, og han udgav den med en for hende meget smigrende Fortale. Blandt andet siger han heri: »Den, som interesserer sig for at læse nye »Bekendelser af en skøn Sjæl, vil heri finde, hvad han søger. Og han slutter Fortalen med Ordene: »Gaven kommer fra et rigt Hjerte og rige Evner.«

Det skulde sikkert være meget interessant at gennemgaa og at fremlægge alle de Skrifter, der hører til »Clara Rafael Fejden.« Vi vilde derved lære at kende, hvad Stilling den Tids mest oplyste Mænd tog til Kvinde-sagsspørgsmaalet. Mange af dem tog til orde.

Bladene begyndte med Anmeldelser om Bogen. Andre Blade optog Diskussioner fra modsatte Synspunkter. Ugebladene sluttede sig hertil. Underskrifterne viste en broget Vrimmel af Interesserede. Spydigheder, og